

MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Šiaulių r. Šakynos mokyklos „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarka“ parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. vasario 25 d. įsakymu Nr. ISAK-256 „MOKINIŲ PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO SAMPRATA“, Ugdymo programų aprašu, 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimą.

Tvarkoje aptariami vertinimo tikslai ir uždaviniai, bendrieji vertinimo principai ir nuostatos, vertinimas ugdymo procese ir baigus programą, įvertinimų fiksavimas, vertinimo informacijos analizė, informavimas.

Tvarkoje vartojamos šios sąvokos:

(I)vertinimo forma – konkretaus sprendimo apie mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą fiksavimo ir pateikimo forma.

Vertinimo objektas – tam tikro formato vertinamosios užduotys.

Vertinimo kriterijai – išsilavinimo standartus atitinkantys, individualiose mokytojų vertinimo metodikose numatyti užduočių atlikimo kriterijai.

Kontrolinis darbas – ne mažesnės kaip 30 minučių trukmės raštu atliekamas ir įvertinamas darbas, skirtas patikrinti, kaip mokiniai išmoko tam tikrą dalyko programos dalį.

Kiti atsiskaitomieji darbai - mažesnės kaip 30 minučių trukmės patikrinamieji darbai (testai, apklausa raštu ar žodžiu, kūrybiniai, projektiniai, grupiniai darbai ir kt.) atliekami ir įvertinami, skirti patikrinti, kaip mokiniai išmoko tam tikrą temą ar jos dalį.

Vertinimo tipai (klasifikuojami pagal vertinimo paskirtį):

Diagnostinis vertinimas – vertinimas, kuriuo naudojamosi siekiant išsiaiškinti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą baigus temą ar kurso dalį, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi galimybes, suteikti pagalbą įveikiant sunkumus.

Formuojamasis vertinimas – nuolatinis vertinimas ugdymo proceso metu, kurio metu siekiama operatyviai suteikti detalią informaciją apie tolesnio mokinio mokymosi bei tobulėjimo galimybes, numatant mokymosi perspektyvą, pastiprinant daromą pažangą. Formuojamasis vertinimas skatina mokinius mokyti analizuoti esamus pasiekimus ar mokymosi spragas, sudaro galimybes mokiniams ir mokytojams geranoriškai bendradarbiauti.

Apibendrinamasis vertinimas – vertinimas, naudojamas baigus programą, kursą. Jo rezultatai formaliai patvirtina mokinio pasiekimus ugdymo programos pabaigoje.

Kriterinis vertinimas – vertinimas, kurio pagrindas – tam tikri kriterijai (pvz., standartai), su kuriais lyginami mokinio pasiekimai.

Vertinimo būdai (klasifikuojama pagal vertinimo bei įvertinimo pobūdį):

Formalusis vertinimas – vertinimas, kai skiriamos tam tikro formato užduotys, numatomas joms atlikti reikalingas laikas, užduotys įvertinamos formaliais kriterijais, įvertinimas fiksuojamas.

Neformalusis vertinimas – vertinimas, kuris vyksta nuolat: stebint, susidarant nuomonę, kalbant, diskutuojant. Įvertinimas neužrašomas, fiksuojamas mokytojo pasirinkta forma (ženklais, simboliais, individualiomis pastabomis ir kt.).

Kaupiamasis vertinimas – tai informacijos apie mokinio mokymosi pažangą ir pasiekimus kaupimas.

II. VERTINIMO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

1. Vertinimo tikslai:

- padėti mokiniui mokytis;
- apibendrinti mokymosi patirtį, pasiekimus ir pažangą;
- įvertinti mokytojo ir mokyklos darbo kokybę.

2. Vertinimo uždaviniai:

- padėti mokiniui pažinti save, suprasti savo stipriąsias ir silpnąsias puses, įsivertinti savo pasiekimų lygmenį, kelti mokymosi tikslus;
- padėti mokytojui išvelgti mokinio mokymosi galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti darbą, parinkti ugdymo turinį ir metodus; suteikti tėvams (globėjams, rūpintojams) informaciją apie vaiko mokymąsi, stiprinti ryšius tarp vaiko, tėvų (globėjų, rūpintojų) ir mokyklos;
- nustatyti mokyklai savo darbo kokybę, planuoti ugdymo turinį ir procesą, suteikti mokiniams pagalbą.

III. VERTINIMO NUOSTATOS IR PRINCIPAI

3. Vertinimo nuostatos:

- vertinimas grindžiamas amžiaus tarpsnių, psichologiniais ypatumais, individualiais mokinio poreikiais;
- vertinama tai, kas buvo numatyta pasiekti ugdymo procese: mokinių žinios, jų taikymas, supratimas, dalyko gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, asmeninė pažanga, bendrieji gebėjimai.

4. Vertinimo principai:

- tikslingumas (vertinimo metodai atitinka mokymosi turinį);
- atvirumas ir skaidrumas (su mokiniais tariamasi dėl (į)vertinimo formų, laiko, aiškūs vertinimo kriterijai);
- objektyvumas (siekiama kuo didesnio vertinimo patikimumo, remiamasi standartais);
- informatyvumas (vertinimo informacija aiški, išsami, savalaikė, nurodoma tai, ką mokinys jau išmoko, kur yra spragos, kaip jas ištaisyti).

IV. VERTINIMO PLANAVIMAS

5. Vertinimas planuojamas kartu su ugdymo procesu.

6. Metodinėse grupėse aptariamos, suderinamos ir aprobuojamos dalyko vertinimo metodikos, sudarytos pagal mokinių amžiaus grupes ar mokymosi pakopas (vertinimo tipai, būdai, objektai, (į)vertinimo forma, kriterijai).

7. Dalyko mokytojas, vadovaudamasis dalyko vertinimo metodika ir bendrųjų programų reikalavimais, sudaro ir pateikia ilgalaikiame plane individualią vertinimo metodiką.

8. Detaliuosiuose planuose vertinimo kriterijai konkretizuojami formuluojant mokymosi uždavinius.

9. Dalykų mokytojai, planuodami integruotas pamokas, integruotus projektus suderina ir numato bendrus vertinimo būdus, užduotis, kriterijus.

10. Mokiniais, kurie mokosi pagal pritaikytas bei individualizuotas programas, detaliuosiuose planuose numatomas individualus vertinimas. Pradinių klasių mokiniams, besimokantiems pagal individualizuotas programas, pusmečių bei metiniai įvertinimai dienyne žymimi „pp“ - padarę pažangą, „np“ - nepadarę pažangos.

11. Atsižvelgiant į mokinių mokymosi pasiekimus, vertinimo užduotys, atsiskaitymo laikas gali būti koreguojami. Koregavimas nurodomas detaliuosiuose planuose.

V. VERTINIMAS MOKANT

12. Pradinio ugdymo programos mokinių pažanga ir pasiekimai pažymiais nevertinami. Taikoma idiografinio vertinimo sistema.

13. Adaptaciniu laikotarpiu (rugsėjo mėnesį) 5 klasės mokiniai nevertinami, naujai atvykusiems mokiniams (1 mėnesį nuo atvykimo) rašomi tik teigiami įvertinimai.

14. 5-tų klasių mokinių po adaptacinio laikotarpio ir 6-10 klasių mokinių pasiekimai vertinami 10 balų sistema: 10 - puikiai, 9 - labai gerai, 8 - gerai, 7 - pakankamai gerai, 6 - patenkinamai, 5 - pakankamai patenkinamai, 4 - silpnai, 3 - blogai, 2 - labai blogai, 1 - nieko neatsakė, neatliko užduoties.

15. Dėl mokinių pasiekimų mokantis meninės raiškos, ekonomikos, dailės, muzikos, kūno kultūros, technologijų, pilietiškumo pagrindų, dorinio ugdymo, žmogaus saugos, vertinimo sprendimą kiekvienais mokslo metais priima mokytojų taryba.

16. Mokiniui, pagal gydytojo pažymą atleistam nuo kūno kultūros pamokų, pusmečių ar metinių pažymių stulpelyje rašoma "atl".

17. Integruotai ugdomų bendrojo lavinimo klasėse mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, vertinimas individualizuojamas.

18. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas ugdymo procese grindžiamas jų mokymosi eigos stebėjimu:

18.1. Pirmos dvi rugsėjo mėnesio savaitės visų klasių mokiniams skiriamos adaptacijai, taikomas formuojamasis ir kaupiamasis vertinimas.

18.2. Mokinių pastangos vertinamos kaupiamuoju vertinimu mokymosi motyvacijai skatinti už:

a) aktyvų darbą pamokoje;

b) namų darbų atlikimą, papildomą darbą (pranešimai, projektų rengimas ir pristatymas, darbas grupėje ir kt.);

18.3. Kaupiamieji įvertinimai konvertuojami į pažymius. Per pusmetį mokinys turi gauti, bent du kaupiamuosius įvertinimus, bet ne daugiau, kaip vieną trečdalį visų per pusmetį gautų pažymių.

19. Mokinių žinios, gebėjimai, įgūdžiai, pastangos, pažanga vertinami pagal bendrųjų programų reikalavimus, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimų instrukcijas, metodinėse grupėse apčiuotus dalyko vertinimo metodikas, individualią mokytojo vertinimo metodiką.

20. Baigus dalyko programos temą, skyrių, kitą užbaigtą programos dalį, rašomas kontrolinis darbas.

20.1. Kontrolinių darbų atlikimo laiką derina klasėje dirbantys mokytojai, tai fiksuodami el. dienyne mokytojams ir mokiniams. Kontrolinių darbų laikas nurodomas dalyko detalizajame plane.

20.2. Apie kontrolinį darbą mokiniai informuojami ne vėliau kaip prieš savaitę. Prieš vykdant kontrolinį darbą, skiriamas laikas išėtos medžiagos kartojimui, įtvirtinimui. Kontrolinis darbas gali trukti nuo 30 min. iki 90 min.

20.3. Paskutinę pusmečio savaitę, paskutinę dieną prieš atostogas ir pirmą dieną po mokinių atostogų kontroliniai darbai neorganizuojami.

20.4. Mokiniams, nelankiusiems pamokų savaitę ir daugiau dėl pateisinamų priežasčių, pirmą dalyko pamoką kontroliniai darbai neskiriami.

20.5. Kontrolinio darbo užduotys sudaromos parenkant įvairaus sunkumo užduotis, kad kiekvienas mokinys galėtų atlikti nors kelias paprastesnes užduotis. Rekomenduojama užduotis pateikti taip, kad jose būtų nurodytas kiekvienos užduoties ar klausimo įvertinimas balais.

20.5.1. Mokiniams per dieną gali būti skiriamas ne daugiau kaip vienas kontrolinis darbas.

20.5.2. 5 klasės mokiniai pirmą mokslo metų mėnesį kontrolinių darbų nerašo.

20.5.3. Kontroliniai darbai ištaisomi per dvi savaites, jų rezultatai surašomi į el. dienyne.

20.5.4. Kontrolinį darbą privaloma perrašyti panaudojant rezervines pamokas, jei daugiau kaip 50% mokinių už jį gavo nepatenkinamą įvertinimą. Pirmojo kontrolinio darbo rezultatai neįrašomi.

20.5.5. Gavęs nepatenkinamą\netenkinantį įvertinimą mokinys gali kreiptis į mokytoją dėl pakartotino kontrolinio darbo rašymo. Kontrolinį darbą perrašyti mokinys gali tik vieną kartą patogiu mokytojui ir mokiniui laiku, bet ne vėliau kaip per 2 savaites.

20.5.6. Mokiniai, nerašę kontrolinio darbo, praleidę pamokas dėl įvairių priežasčių, atsiskaito sutartu, patogiu mokytojui ir mokiniui laiku, bet ne vėliau kaip per 2 savaites.

21. Įvertinant kontrolinius bei kitus atsiskaitomuosius darbus, vadovaujamosi schema:

Teisingų atsakymų apimtis	Balai
90-100 %	10
80-89 %	9
70-79 %	8
60-69 %	7
45-59 %	6
35-44 %	5
25-34 %	4
17-24 %	3
1- 16 %	2
0 %	1

21.1. Mokiniai įvertinami atsižvelgiant į savaitinių dalyko pamokų skaičių:

- jeigu dalykui skirta 1 savaitinė pamoka, mokinio žinios per pusmetį vertinamos ne mažiau kaip 3 pažymiais;
- jeigu dalykui skirta 2 savaitinės pamokos, mokinio žinios per pusmetį vertinamos ne mažiau kaip 5 pažymiais;
- jeigu dalykui skirta 3 savaitinės pamokos, mokinio žinios per pusmetį vertinamos ne mažiau kaip 6 pažymiais;
- jeigu dalykui skirta 4-5 savaitinės pamokos, mokinio žinios per pusmetį vertinamos ne mažiau kaip 8 pažymiais;

21.2. Pusmečio įvertinimas išvedamas iš visų mokinio pažangos įvertinimų pagal aritmetinį vidurkį. Pusmečio įvertinimai išvedami ne vėliau kaip paskutinę pusmečio dieną.

21.3. Dalyko metinis įvertinimas išvedamas iš 1 ir 2 pusmečio įvertinimų, atsižvelgiant į daromą mokinio pažangą.

21.3.1. Turint neįskaityta vieną pusmetį – savarankiškai atsiskaičius už to pusmečio programą.

21.3.2. Mokiniui, turinčiam dalyko nepatenkinamą abiejų pusmečių įvertinimą, negali būti išvedamas patenkinamas to dalyko metinis įvertinimas.

22. Už dalyvavimą mokyklinėse, rajoninėse, respublikinėse dalykinėse olimpiadose, konkursuose, viktorinose, nepriklausomai nuo užimamų vietų bei pasiekimų, mokiniai skatinami įrašant įvertinimą („puikiai“ – 10) į dienyną.

23. Vadovaujantis Mokytojų tarybos sprendimu, mokykloje gali būti organizuojami pasitikrinamieji kontroliniai darbai, bandomieji egzaminai, testai mokymosi pasiekimams įvertinti. Pasitikrinamųjų kontrolinių darbų, testų vykdymo tvarkaraštis sudaromas ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki jų vykdymo pradžios. Bandomųjų egzaminų vykdymo trukmė 2-3 val. Pasitikrinamųjų kontrolinių darbų, bandomųjų egzaminų, testų įvertinimai įrašomi į dienyną.

VI. ĮVERTINIMO FIKSAVIMAS. VERTINIMO INFORMACIJOS ANALIZĖ

24. Pradinių klasių mokinių mokymo(si) pasiekimai fiksuojami el. dienyne. Apibendrinamieji vertinimai (testai, projektiniai darbai, savarankiški darbai, diktantai, kontroliniai darbai) atliekami per mokslo metus baigus temą, skyrių. Vertinama aprašomuoju būdu. Apibendrinant pusmečių ir metų mokymo(si) pasiekimus vertinama lygiais: aukštesnysis, pagrindinis, patenkinamas, nepatenkinamas. Ketvirtos klasės mokinių pasiekimai ir bendrosios kompetencijos vertinami aprašu mokslo metų pabaigoje pagal Pradinio ugdymo bendrąsias programas.

25. Pusmečių ir metiniai mokinių įvertinimai fiksuojami pažangumo suvestinėse.
26. Tėvams, informacija apie mokinio pasiekimus pateikiama pasiekimų knygelėje, el. dienyne.
27. Mokinių pasiekimai kas mėnesį aptariami klasės susirinkime (atsakingas klasės auklėtojas).
28. Ne rečiau kaip du kartus per mokslo metus organizuojamas mokinių pasiekimų aptarimas su visais klasėje dirbančiais mokytojais (atsakingas klasės auklėtojas).
29. Mokymosi pasiekimai nuolat stebimi ir, esant reikalui, analizuojami VGK (vaiko gerovės komisijoje), klasės auklėtojų, dalyko mokytojų, tėvų, mokyklos vadovų pasitarimuose.
30. Metodinėse grupėse, VGK, tėvų susirinkimuose analizuojami pasitikrinamųjų kontrolinių darbų, testų, bandomųjų egzaminų, egzaminų, įskaitų, pusmečių ir metiniai rezultatai. Priimami sprendimai dėl ugdymo turinio, mokymo metodų ir strategijų, mokymosi užduočių, šaltinių tinkamumo, išteklių panaudojimo veiksmingumo, ugdymo tikslų realumo.

VII. INFORMAVIMAS

31. Mokslo metų pradžioje dalykų mokytojai su mokiniais aptaria bendrąją mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarką, dalyko vertinimo metodiką, o kiekvienos pamokos pradžioje ir konkrečius mokymosi uždavinius, užduotis, vertinimo kriterijus, atsiskaitymo laiką. Ką mokiniai turi žinoti, mokėti, gebėti 5-10 klasių mokiniams mokytojai įrašo į dienyną, praplėsdami pamokos turinį, o 1-4 klasių mokiniams – savaitinėje ugdomojoje veikloje.
32. Klasių, kabinetų skelbimų lentoje informuojama apie taikomą dalyko vertinimo metodiką.
33. Apie mokymosi pasiekimus tėvai informuojami reguliariai, ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį.
34. Apie atsiradusias mokymosi problemas, tėvai informuojami įvairiais būdais: skambinant, rašant laiškus, tėvų konsultacinių dienų, individualių susitikimų su klasės auklėtoju, dalyko mokytoju, pagalbos mokiniui specialistais, mokyklos vadovais metu.
35. Klasių auklėtojai ne rečiau kaip 2 kartus per mokslo metus organizuoja tėvų susirinkimus, esant būtinybei kviečia į juos dalykų mokytojus.